

Súd: Okresný súd Dunajská Streda
Spisová značka: 20Pc/11/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2220203735
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 09. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Desana Janíčková Rusnáková
ECLI: ECLI:SK:OSDS:2021:2220203735.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Dunajská Streda v právnej veci navrhovateľa C. V., nar. XX.X.XXXX, bytom N. E., G.. A.. Š. XXXX/X, zastúpeného JUDr. Milanom Bányim, advokátom so sídlom vo Veľkom Mederi, Nám. Bélu Bartóka 5, proti 1/ R. V., U.. XX.X.XXXX, bytom XXXX E., N. Z. X/A, G., zastúpenej JUDr. Tiborom Szakálom, advokátom so sídlom v Dunajskej Strede, Hlavná 26/5, 2/ mal. F. R. I., U.. X.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenej Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Dunajská Streda, za účasti prokurátora Okresnej prokuratúry Dunajská Streda, o určenie otcovstva a úpravu práv a povinností rodičov k maloletému dieťaťu takto

rozhodol:

- I. Návrh navrhovateľa na určenie otcovstva zamietam.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Návrhom doručeným súdu 30.10.2020 sa navrhovateľ domáhal určenia, že je otcom maloletej F. R. I., U.. X.XX.XXXX (ďalej len „maloletá“), ako aj úpravy práv a povinností rodičov vo vzťahu k maloletej.
2. Návrh odôvodnil tým, že s matkou maloletej (ďalej len „matka“) sa poznajú od r. 2013 a v spoločnej domácnosti žili od r. 2014, pričom maloletá bola plánovaným dieťaťom. V auguste 2020 však matka navrhovateľovi oznámila, že do rodného listu maloletej bol zapísaný iný muž (ďalej aj „zapísaný otec“) na základe súhlasného vyhlásenia.
3. Navrhovateľ je presvedčený o tom, že iba on môže byť biologickým otcom maloletej, nakoľko v čase rozhodnom pre jej počatie sa s matkou iný muž intimne nestýkal. Samotná matka už podala na tunajší súd návrh na zapretie otcovstva voči zapísanému otcovi; vo veci nebolo doposiaľ rozhodnuté. Dňa 3.10.2020 navrhovateľ s matkou uzavreli manželstvo, matka však po dvanástich dňoch „po nezhode názorov“ prestala s navrhovateľom komunikovať a zakázala mu aj styk s maloletou.
4. Matka vo svojom písomnom podaní (odvolaní proti uzneseniu z 2.11.2020 o neodkladnom opatrení, ktoré súd nariadil na návrh navrhovateľa, upravujúc ním jeho styk s maloletou) o.i. (súd uvádza len skutočnosti súvisiace s konaním o veci samej, nakoľko o neodkladnom opatrení je právoplatne rozhodnuté) uviedla, že otcovstvo k maloletej je určené druhou zákonnou domnienkou otcovstva (súhlasným vyhlásením podľa § 90 zákona o rodine), pričom konanie o jej návrhu na zapretie tohto otcovstva (vedené tunajším súdom pod sp. zn. 7Pc/11/2020) bolo zastavené. Bez právoplatného rozhodnutia o zapretí otcovstva zapísaného otca nie je možné viesť akékoľvek konanie o určení otcovstva inej osoby.
5. Navrhovateľ v reakcii na toto podanie uviedol, že matka v konaní o zapretie otcovstva uvádza diametrálne odlišné skutočnosti ako v tomto konaní, pokiaľ ide o biologické otcovstvo k maloletej. Je síce pravdou, že konaniu o určenie otcovstva by malo predchádzať konanie o zapretie otcovstva zapísaného

otca; to je však možné len ak matka spolupracuje, čo v danom prípade neplatí. Čestné vyhlásenie zapísaného otca v konaní o zapretie otcovstva, podľa ktorého zapísaný otec nie je biologickým otcom maloletej, sa predložením súdu stalo verejným dokumentom, a preto opačné tvrdenie matky i zapísaného otca znamená, že sa obaja dopustili krivej výpovede pred súdom Slovenskej republiky.

6. Matka v následnej reakcii trvala na tom, že je daná zákonná prekážka pre rozhodnutie súdu o návrhu navrhovateľa, nakoľko otcovstvo k maloletej je určené. Tiež namietla nedostatok miestnej príslušnosti súdu s poukazom na to, že maloletá má bydlisko v G. a tiež je štátnym občanom G.; na preukázanie tohto tvrdenia pripojila fotokópiu dokladov vydaných príslušnými úradmi v G. - potvrdenia o pobyte maloletej vydané 30.11.2020 a identifikačnej karty i cestovného pasu, oboje vydané 1.12.2020.

7. Navrhovateľ písomným podaním z 13.4.2021 poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.10.2017 sp. zn. 6 Cdo 224/2016; v tejto súvislosti žiadal, aby sa súd vysporiadal s predbežnou otázkou platnosti súhlasného vyhlásenia matky a zapísaného otca. Uviedol, že právna teória i súdna prax nevyklučujú možnosť domáhať sa v civilnom konaní určenia neplatnosti súhlasného vyhlásenia rodičov o otcovstve, ak by neboli splnené náležitosti právneho úkonu v zmysle § 37 a nasl. Občianskeho zákonníka. Tiež navrhol, aby súd do konania pribral zapísaného otca ako osobu, o ktorej právach a povinnostiach sa má konať (§ 79 C.s.p.), a aby nariadil vo veci znalecké dokazovanie znalcom z odboru genetiky na určenie biologického otcovstva k maloletej.

8. Na pojednávaní sa navrhovateľ i matka pridržali svojich písomných prednesov, prokurátor poukázal na znenie § 94 ods. 1 zákona o rodine.

9. Vzhľadom k námietke miestnej nepríslušnosti súdu, vznesenej matkou a odôvodnenej tým, že maloletá má od novembra 2020 pobyt v G. a tiež G. štátne občianstvo, sa súd najprv vysporiadal s touto námietkou.

10. V čase začatia konania (t.j. dňa 30.10.2020) mala maloletá bydlisko v obvode tunajšieho súdu, čo nebolo v konaní sporné a vyplýva to i z matkou predložených dokladov (potvrdenie o pobyte maloletej v G. bolo vydané až 30.11.2020); preto bol na konanie o určenie otcovstva miestne príslušný tento súd (§ 106 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku; C.m.p.). Keďže matka sa s maloletou následne presťahovala na územie iného štátu, nie je možný postup podľa § 6 C.s.p. (prípadne jeho iných ustanovení), ktorý je vnútroštátnym predpisom Slovenskej republiky; konanie je preto potrebné dokončiť podľa práva Slovenskej republiky, čo však nevyklučuje možnosť po jeho skončení viesť nové konanie (viď Nariadenie rady ES č. 1215/2012 z 12. decembra 2012 o právomoci a o uznávaní a výkone rozsudkov v občianskych a obchodných veciach; Brusel Ibis).

11. Súd vykonal vo veci dokazovanie len rodným listom maloletej a konečným rozhodnutím v súvisiacej veci sp. zn. 7Pc/11/2020, z ktorých zistil, že otcovstvo k maloletej je (naďalej) určené súhlasným vyhlásením matky a zapísaného otca (tzv. druhou domnienkou otcovstva), nakoľko konanie o návrhu matky bolo z dôvodu späťvzatia návrhu právoplatne zastavené (dňa 19.12.2020). Za týchto okolností nepovažoval ďalšie dokazovanie za účelné pre rozhodnutie vo veci.

12. Podľa § 90 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov ak nie je otcovstvo určené podľa domnienky otcovstva manžela matky, možno ho určiť súhlasným vyhlásením oboch rodičov.

13. Podľa § 91 ods. 1 zákona o rodine sa za otca považuje muž, ktorého otcovstvo bolo určené súhlasným vyhlásením rodičov (tzv. druhá domnienka otcovstva).

14. Podľa § 94 ods. 1 zákona o rodine ak nedošlo k určeniu otcovstva súhlasným vyhlásením rodičov, môže dieťa, matka alebo muž, ktorý tvrdí, že je otcom, navrhnúť, aby otcovstvo určil súd (tzv. tretia domnienka otcovstva).

15. Určenie otcovstva sa v právnom poriadku Slovenskej republiky opiera o tri vyvrátiteľné domnienky, pričom ich poradie je fixné - teda aplikácia druhej je vylúčená, kým platí prvá, a aplikácia poslednej, kým platí druhá.

16. Prvá domnienka svedčí manželovi matky a platí v prípade, ak sa dieťa narodí počas trvania manželstva alebo v ochrannnej dobe po jej zániku (§ 85 a nasl. zákona o rodine); táto sa však na prejednávajúcu vec nevzťahuje.

17. Druhá domnienka svedčí mužovi, ktorý súhlasne s matkou vyhlási, že je otcom maloletého dieťaťa. Uplatňuje sa pri nej tzv. sociálne či chcené rodičovstvo, i keď toto nemusí byť v súlade s biologickým. Zapretie otcovstva určené na základe tejto domnienky môže len matka, maloleté dieťa zastúpené opatrovníkom (§ 96 zákona o rodine), alebo muž, ktorého otcovstvo bolo takto určené (resp. jeho

opatrovník, ak bola pred uplynutím lehoty na zapretie obmedzená spôsobilosť otca na právne úkony). Muž, ktorý o sebe tvrdí, že je biologickým otcom maloletého dieťaťa, toto právo nemá.

18. Tretia domnienka svedčí mužovi, ktorý s matkou súložil v dobe rozhodnej pre počatie dieťaťa.

19. Na základe zisteného skutkového stavu dospel súd k záveru, že nie je splnená základná zákonná podmienka pre určenie otcovstva navrhovateľa treťou domnienkou podľa § 94 ods. 1 zákona o rodine, a to z dôvodu, že otcovstvo k maloletej určenej druhou domnienkou nebolo účinne zapreté, čo je nevyhnutnou podmienkou úspechu podaného návrhu.

20. Pokiaľ navrhovateľ s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 31.10.2017 sp. zn. 6 Cdo 224/2016 žiadal, aby sa súd v konaní o jeho návrhu vysporiadal s otázkou platnosti súhlasného vyhlásenia matky a zapísaného otca ako predbežnou, súd je toho názoru, že posúdenie platnosti tohto vyhlásenia nemôže mať len povahu predbežnej otázky, ale musí byť samostatným predmetom konania, nakoľko si vyžaduje vykonanie dokazovania. V konaní, ktorého sa cit. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR týka, sa navrhovateľ určenia neplatnosti takého vyhlásenia aj domáhal, pričom (až) z neho vyvodzoval svoje oprávnenie podať žalobu o určenie otcovstva podľa tretej domnienky; v tomto konaní však navrhovateľ rovnako nepostupoval.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie.

Odvolanie sa podáva v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že:

a/ neboli splnené procesné podmienky,

b/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,

c/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

d/ konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

e/ súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f/ súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g/ zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo

h/ rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na súdny výkon rozhodnutia, resp. na vykonanie exekúcie.